

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร และด้านวิชาการ โดยจำแนกตามสถานภาพและตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 แบ่งเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร และด้านวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่า F - test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 398 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน มีครูผู้สอน 18 คน มีประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน รวม 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.04 เป็นโรงเรียนขนาดกลางมีผู้บริหารสถานศึกษา 18 คน มีครูผู้สอน 45 คน มีประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 18 คน รวม 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.35 และเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้บริหารสถานศึกษา 25 คน มีครูผู้สอน 239 คน มีประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 25 คน รวม 289 คน คิดเป็นร้อยละ 72.612
2. การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ย 3.79 ด้านบริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.76 และด้านกายภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.53 ตามลำดับแต่แต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านกายภาพ พบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ อาคารเรียนอาคารประกอบได้ใช้ประโยชน์ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ค่าเฉลี่ย 3.73 รองลงมาอาคารประกอบมีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยในการใช้กิจกรรมเพื่อจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ ค่าเฉลี่ย 3.71 และโรงเรียนให้ความสนใจ ติดตาม ดูแล เกี่ยวกับแสงสว่างในห้องเรียนและห้องประกอบอื่น ๆ ที่นักเรียนเข้าทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.70 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และทางภาษามีอุปกรณ์ และสถานที่ที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.15

2.2 ด้านบริหาร พบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ เพื่อความก้าวหน้า มีค่าเฉลี่ย 3.96 รองลงมา ผู้บริหารให้ความสนใจการจัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ไมตรี มีค่าเฉลี่ย 3.95 ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน และครู ได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 3.85 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.49

2.3 ด้านวิชาการ พบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.79 เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ครูให้ความรัก เมตตา และเอาใจใส่แก่นักเรียนอย่างอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 4.04 รองลงมา ครูให้กำลังใจ เสริมแรง แก่นักเรียนที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ย 3.95 และครูให้ความดูแล และติดตามความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ย 3.85 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอน ได้มีการเปิด โอกาสให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาการ มีค่าเฉลี่ย 3.67

3. การจัดการสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียนได้ ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เปรียบเทียบการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและราย ด้านใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการจัดการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสูงกว่าขนาดกลางและ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 21 โดยเรียงลำดับความถี่จากค่ามากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้

4.1 ด้านกายภาพ พบว่า 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาเรื่อง งบประมาณซึ่งอาจจะส่งผลต่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาและดูแลรับผิดชอบห้องเรียนสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สภาพภายในห้องเรียนมีการ ปรับปรุง หรือตกแต่งภายใน และมีการจัดมุมสวนหย่อมภายในอาคารเรียน

4.2 ด้านบริหาร พบว่า 3 อันดับแรก คือ ควรให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ที่ดี และทุกคนมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อม ใน สถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารให้ความสำคัญ และมีการวางแผนปรับปรุงอย่างเป็นรูปธรรม และติดตามดูแลการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน

4.3 ด้านวิชาการ พบว่า 3 อันดับแรก มีการจัดการสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารให้การส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน เป็นอย่างดีพร้อมทั้งมีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แก่นักเรียน ผู้บริหารและครู ควรจะใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม

อภิปรายผล

1. การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งที่ยั่งยืนหากมีการจัดสภาพแวดล้อม ที่ดีก็จะส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการ ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรหาร เทียมเมฆ (2546 : 115) ได้ศึกษาเรื่อง

ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า สภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ ขจร (2549 : 7) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศะเชิงเทรา เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร และด้านวิชาการ และเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศะเชิงเทรา เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานที่ตั้ง ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลในภาพรวมและรายด้าน ด้านบริหาร ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้วิจัยขอกล่าวถึงภาพรวมแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านกายภาพ พบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า ความสำคัญของอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนว่า นอกจากจะอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานทางการศึกษาในด้านการเรียนการสอนแล้วยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และสติปัญญาของนักเรียนเป็นอย่างมาก การกำหนดแผนผังอาคาร การจัดบริเวณและการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้ตอบสนองการเรียนรู้ และการพัฒนาของเด็ก โดยหลักการแล้ว จะไม่นิยมการวางรูปแบบตายตัว มีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปร่างขนาด ทรวดทรง เพื่อประโยชน์ด้านการเรียนการสอนและการปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 21 ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านกายภาพ เพราะเป็นภาพลักษณ์ภายนอกที่สามารถทำได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของการดูแลรักษาโรงเรียน ให้มีความสะอาด บรรยากาศร่มรื่นช่วยให้บุคคลภายนอกพบเห็นเกิดความประทับใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษณุ ผสมทรัพย์ (2546 : 21) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนสตรีหีบวิทยาคม ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนสตรีหีบวิทยาคม กรมสามัญศึกษา อำเภอสตรีหีบ จังหวัดชลบุรี ในด้านกายภาพ จำแนกตามความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยของอาคารเรียนและอาคารประกอบ เช่น โรงอาหาร โรงพลศึกษา ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ โรงเรียนมีห้องพิเศษอื่น ๆ เพียงพอกับนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีพื้นที่และบริเวณจำกัด

1.2 ด้านบริหาร การจัดการสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงานของโรงเรียน มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติงานอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป โดยงานทั้ง 4 ด้านมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน งานด้านบริหารงานทั่วไปและงานบริหารงานบุคคลมีความสำคัญรองลงมาจากงานด้านวิชาการที่เป็นงานหลักของโรงเรียนและมีการจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจและความสุขใจ งานด้านบุคลากรผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคลากรในโรงเรียน มีการกระจายอำนาจและมอบหมายงานให้แก่ครูและมีการพัฒนาความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้นตามความถนัดของแต่ละคนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุมาศ กิติศรีวรพันธุ์ (2542 : 41) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการจัดกิจกรรมรักษาสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชญ์ ผสมทรัพย์ (2546 : 21) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสัตหีบวิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสัตหีบวิทยาคม กรมสามัญศึกษา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามความคิดเห็นของนักเรียนด้านบริหาร อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านวิชาการ พบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูคือผู้ที่ต้องเตรียมความพร้อมทั้งสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ประกอบการเรียน และครูผู้สอนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศในการเรียน โดยปรับปรุงบุคลิกภาพความเป็นครูให้เหมาะสม ปรับพฤติกรรมการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ดีมีเทคนิค ในการปกครองชั้นเรียนและการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และมีความสนุกมีชีวิตชีวาในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐญาพร ดุษดี (2545 : 6) การศึกษาสภาพการจัดการสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพการจัดการสภาพแวดล้อม ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันชนิย์ วิหคโต (2541 : 38) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูดีเด่นวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ พบว่า การสร้างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนอยู่ในระดับดี และผู้บริหารมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสิ่งแวดล้อมด้านวิชาการ เพราะการปรับสภาพของสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนทั้งในและ

นอกห้องเรียน จะเป็นการกระตุ้น และช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์ให้มากที่สุดในการเรียนรู้

2. เปรียบเทียบการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีข้อจำกัดในเรื่องของบุคลากรจำนวนน้อย รวมถึงสื่อและอุปกรณ์การเรียนก็มีจำนวนไม่พอเพียงต่อความต้องการแต่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ นั้นมีองค์ประกอบที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนในทุกด้าน เป็นผลให้โรงเรียนขนาดใหญ่มีการจัดการสภาพแวดล้อมได้มากกว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาตรี แก้วมา (2542 : 6-65) ได้ศึกษา “การศึกษาปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร” ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ฝ่ายบริหาร โดยส่วนรวม ฝ่ายบริหารในโรงเรียนขนาดกลางและฝ่ายบริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก การศึกษาปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง แต่ฝ่ายบริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาโดยภาพรวมและรายด้าน 9 ด้าน อยู่ในระดับมากและมีปัญหาเฉพาะด้าน การบริหารบริเวณ โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ฝ่ายบริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่มีปัญหาอีก 2 ด้าน ที่เหลือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยฝ่ายบริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาด้านการบริหาร อาคาร โรงฝึกงานและด้านการบริหารอาคาร หอประชุมมากกว่าผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก และผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาด้านการบริหารด้านอาคารหอประชุมมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาและโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า

1.1 ด้านกายภาพหากมีการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ

ผู้สถานศึกษาบริหารควรคำนึงถึงปัจจัยที่นำไปปรับใช้ให้สำเร็จลุล่วงควรให้ความสำคัญกับสภาพภายในโรงเรียนและในห้องเรียนโดยมีการจัดสื่อและอุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็น และมีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และห้องปฏิบัติการทางภาษาที่พอเพียง และมีการทำความสะอาดห้องเรียนและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านบริหาร ควรเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในผู้ร่วมงาน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน และควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของโรงเรียน โดยให้มีการจัดทำอย่างเป็นปัจจุบันและตามสภาพจริง

1.3 ด้านวิชาการ โรงเรียนควรมีการจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและส่งเสริมต่อการเรียนรู้ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาการของตัวนักเรียนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียน